

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie udostępniania przez operatora telefonicznego danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu, osobom nieupoważnionym, poprzez umieszczanie tych danych na stronie internetowej.

Warszawa, dnia 22 marca 2005 r.

GI-DEC-DS-58/05

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 1 i 6 w związku z art. 23 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie udostępniania przez firmę telekomunikacyjną, danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu, w tym danych Pani X, osobom nieupoważnionym, poprzez umieszczanie przedmiotowych danych na stronie internetowej,

nakazuję

Firmie telekomunikacyjnej, przywrócenie stanu zgodnego z prawem w procesie przetwarzania danych osób fizycznych (abonentów) korzystających z usługi dostępu do internetu , w tym danych Pani X, poprzez usunięcie tych danych ze strony internetowej oraz nieudostępnianie w przyszłości na wyżej wskazanej stronie danych osób fizycznych, na rzecz których firma telekomunikacyjna. będzie świadczyć usługę dostępu do internetu .

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani X, zwanej dalej Skarżącą, z której wynika, iż firma telekomunikacyjna, zwana dalej T, podpisując ze Skarżącą umowę o świadczenie usługi dostępu do internetu , umieściła dane osobowe Skarżącej w zakresie imię, nazwisko, adres zamieszkania na ogólnodostępnej stronie internetowej, pomimo że Skarżąca nie wyraziła zgody na powyższe.

W toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujące okoliczności faktyczne:

1. W dniu 5 sierpnia 2003 r. Pani X zawarła z T., jako osoba fizyczna, umowę o świadczenie usługi dostępu do internetu. Zawarcie umowy poprzedzało złożenie zamówienia, w którym znajduje się zapis, iż „T. ma prawo przetwarzać dane osobowe Zamawiającego oraz może przekazać je za granicę, jeżeli jest to niezbędne do wykonania umowy pomiędzy T a Zamawiającym”. Zgodnie z § 8 ust. 1 powołanej umowy, dane osobowe abonenta są niezbędne do zawarcia i realizacji umowy. Skarżąca, podpisując ww. umowę, nie wyraziła zgody na udostępnianie jej danych osobowych innym podmiotom.
2. Po wpisaniu na stronę internetową numeru IP przydzielonego Skarżącej można pozyskać dane osobowe Skarżącej w zakresie imię, nazwisko, adres zamieszkania.
3. W wyjaśnieniach złożonych w przedmiotowej sprawie, poinformowała, że umieszczenie danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu na stronie internetowej, w tym danych Pani X, jest niezbędne dla realizacji umowy świadczenia ww. usługi. W związku z powyższym, w ocenie T działanie takie jest zgodne z art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), odnośnie danych umieszczanych na ww. stronie internetowej po nowelizacji powołanej ustawy, natomiast dla danych umieszczanych na tej stronie przed nowelizacją ustawy, jako podstawę prawną wskazano art. 47 ust. 3 pkt 3 ustawy. Jednocześnie T wyjaśniła, że umowy o świadczenie usługi dostępu do internetu są zawierane na podstawie złożonego zamówienia, w którym w pkt 9 znajduje się informacja o możliwości przekazania danych osobowych usługobiorcy za granicę, o ile będzie to konieczne dla realizacji umowy. Uzasadniając konieczność umieszczenia przedmiotowych danych na stronie internetowej, T. wskazała, że usługę dostępu do internetu charakteryzuje posiadanie adresu IP. Nie ma, jak wyjaśniła T, możliwości podpisania umowy na tę usługę bez przydzielenia stałego adresu IP. Z dalszych wyjaśnień wynika, iż „podłączając kogokolwiek do Internetu jest zobowiązana do dostarczenia temu klientowi routowalnego (widzianego w Internecie) adresu IP”. Organizacją prowadzącą rejestr adresów IP w bazie „www.” oraz określającą zasady przydzielania tych adresów jest firma Y, zwana dalej RIPE, która przyznaje pule adresów IP podmiotom świadczącym usługi telekomunikacyjne, w tym T Powołując się na dokument *ripe-288* określający zasady alokacji i przydziału adresów IP w regionie obsługiwanym przez firma Y wskazała, iż „nie istnieje żadna możliwość zarejestrowania osoby anonimowej (konieczne jest podanie pełnych danych)”, gdyż „naczelną zasadą przyjętą przy przyznawaniu adresów IP jest jawność osób

występujących w Internecie”. W związku z powyższym, zdaniem T., w celu przypisania stałego adresu IP danej osobie, a tym samym w celu realizacji umowy usługi dostępu do internetu ma obowiązek przekazania danych osobowych abonenta do zbioru danych firmy Y. Jak wynika z dodatkowych wyjaśnień, dysponuje bezpośrednim dostępem do bazy firmy Y i jest uprawniona do umieszczania i modyfikowania na stronie danych adresów IP przyznanych T. przez firmę Y i „nie występują żadne osoby pośrednie, które mogłyby decydować, które dane mogą zostać umieszczone na stronie www, a które nie”. Jednocześnie, T wskazała, iż umieszczanie przedmiotowych danych na ww. stronie jest konieczne dla skutecznego wykrywania naruszeń w sieci Internet, gdyż wówczas w możliwie krótkim czasie można zlokalizować osoby dokonujące tych naruszeń.

4. Praktyką innych lokalnych administratorów krajowych świadczących usługi dostępu do internetu, jest umieszczanie na stronie danych tego administratora, ewentualnie danych osób kontaktowych, np. pracownika administratora, w wyniku czego po wpisaniu zapytania o użytkownika adresu IP, można jedynie uzyskać informację o lokalnym administratorze krajowym, a nie o konkretnym użytkowniku adresu IP.
5. Z przesłanych przez Rzecznika Ochrony Danych Osobowych w Holandii wniosków ze spotkania z przedstawicielami firma Y wynika, iż w bazie danych firmy Y „nie przetwarza się informacji dotyczących klientów Dostawców Usług Internetowych, którym przydzielono indywidualne adresy IP”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Istotą ochrony danych osobowych jest ochrona prywatności osoby, której dane dotyczą. Źródło tej ochrony wynika przede wszystkim z przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Stosownie bowiem do treści art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz decydowania o swoim życiu osobistym. Ponadto, zgodnie z art. 51 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji o osobie określa ustawa. Dyspozycję powołanego przepisu wypełnia właśnie ustawa o ochronie danych osobowych, która określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych legitymuje się posiadaniem

co najmniej jednej, spośród wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy, materialnych przesłanek dopuszczalności przetwarzania. Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, 2) gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne dla realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Jednocześnie, administrator danych jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ust. 1 ustawy). Ponadto, według stanu prawnego obowiązującego do momentu nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych w dniu 1 maja 2004 r., stosownie do art. 47 ust. 3 pkt 3 ustawy, administrator danych mógł przekazać dane osobowe za granicę, jeżeli przekazanie było niezbędne do wykonania umowy pomiędzy administratorem danych a innym podmiotem. Obecnie przepis ten ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do państw trzecich w rozumieniu art. 7 pkt 7 ustawy, tj. do państw nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Mając na uwadze powołane wyżej przepisy oraz okoliczności niniejszej sprawy należy wskazać, iż działanie T polegające na umieszczaniu danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu na stronie internetowej, nie spełnia żadnej z przesłanek przetwarzania danych określonych w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

W szczególności, nie można zgodzić się z T, iż działanie takie jest niezbędne dla realizacji umowy świadczenia usługi dostępu do internetu. Wprawdzie, jak wskazała T., świadczenie ww. usługi jest ściśle związane z przydzieleniem usługobiorcy adresu IP, jednakże z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie nie wynika, aby w celu przydzielenia tego adresu osobie fizycznej konieczne było umieszczenie jej danych w bazie „www” prowadzonej przez firmę Y, tj. organizację przyznającą pulę adresów IP podmiotom świadczącym usługi telekomunikacyjne, w tym T. Podkreślenia wymaga, iż w żadnym z dokumentów przedstawionych przez T., tj. zarówno w standardowej umowie usługowej zawartej pomiędzy T. a firmą Y, jak również w dokumencie *ripe-288* nie ma postanowień wskazujących na konieczność rejestracji na stronie internetowej danych osobowych indywidualnych

użytkowników adresów IP. Brak takich postanowień potwierdzają również wyjaśnienia T, która w piśmie z dnia 5 października 2004 r. wskazała, iż „w żadnym dokumencie nie zostało wprost wyrażone, że aby klienci otrzymali adresy IP, należy przekazać adresy klientów”.

Wprawdzie pkt 4.0 dokumentu *ripe-288*, na co powołuje się T, stanowi, iż „wszystkie przydziały i alokacje muszą być zarejestrowane w Bazie Danych firmy Y”, należy jednak przez to rozumieć, iż muszą być tam zarejestrowane wszystkie adresy IP oraz dane lokalnego administratora krajowego, w przedmiotowej sprawie jest nim T., któremu firma Y przydzielił ten adres, ewentualnie dane pracownika tego administratora, nie zaś dane indywidualnych użytkowników adresu IP. Powyższe potwierdzają praktyki stosowane przez innych lokalnych administratorów krajowych,. Po wpisaniu bowiem na stronie internetowej zapytania o użytkownika adresu z puli przyznanej dla administratora krajowego można jedynie uzyskać informację o lokalnym administratrze krajowym, a nie o konkretnym użytkowniku tego adresu. Zbędność umieszczania na ww. stronie internetowej danych osób korzystających z usługi dostępu do internetu DSL potwierdzają również przesłane przez Rzecznika Ochrony Danych Osobowych w Holandii wnioski ze spotkania Rzecznika z przedstawicielami firmy Y. W dokumencie tym wskazano m. in., że baza danych adresów IP zawiera „dane techniczne, które są niezbędne do funkcjonowania Internetu, jak również dane administracyjne i techniczne informacje kontaktowe (...) Nazwisko konkretnego pracownika Dostawcy Usług Internetowych może być zawarte w bazie wraz ze szczegółami dotyczącymi kontaktu służbowego. W bazie danych nie przetwarza się informacji dotyczących klientów Dostawców Usług Internetowych, którym przydzielono indywidualne adresy IP. Informacje zawarte w bazie danych firmy Y nie mogą w żaden sposób zostać odniesione do indywidualnych odbiorców adresów IP.”

Nie można również zgodzić się z argumentacją T., iż umieszczanie danych osób, którym przydzielono adres IP jest konieczne w celu zlokalizowania „osoby dokonującej naruszeń w sieci Internet”. Należy bowiem wskazać, iż umieszczając w bazie danych firmy Y dane lokalnego administratora krajowego (ewentualnie dane jego pracownika), można poprzez tego administratora dotrzeć do konkretnego użytkownika adresu IP, który wykorzystuje sieć Internet nielegalnie. Powyższe umożliwia z jednej strony szybkie zlokalizowanie osoby dokonującej naruszeń w sieci Internet, z drugiej zaś, nie naraża osób korzystających z usługi DSL na udostępnianie ich danych osobowych nieograniczonej liczbie osób.

W konsekwencji, nie można uznać, aby umieszczanie przez T danych osób fizycznych, w tym danych Skarżącej, na stronie internetowej było warunkiem koniecznym dla przyznania im adresu IP, a tym samym było konieczne dla realizacji umowy o świadczenie usługi dostępu do internetu. W związku z powyższym bezspornym jest, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi przesłanka udostępnienia ww. danych określona w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych

osobowych, jak również przesłanka określona w art. 47 ust. 3 pkt 3 powołanej ustawy, odnośnie danych udostępnionych przed jej nowelizacją, tj. przed dniem 1 maja 2004 r. T bowiem w żaden sposób nie wykazała, w szczególności nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających niezbędną umieszczania danych osób korzystających z usługi dostępu do internetu na ogólnodostępnej stronie internetowej

Podstawy prawnej umieszczenia danych Skarżącej w bazie danych firma Y nie może także stanowić art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, bowiem podpisując umowę o świadczenie usługi dostępu do internetu, Skarżąca nie wyraziła zgody na udostępnianie jej danych osobowych innym podmiotom, w szczególności nie wyraziła zgody na udostępnianie tych danych za pośrednictwem służb informacyjnych T.

Ponadto, T. nie wykazała również, aby opisana w przedmiotowej sprawie praktyka znajdowała uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności w regulującej zasady świadczenia usług telekomunikacyjnych ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.). Nie można zatem uznać, iż podstawą umieszczenia danych osób fizycznych w bazie danych firmy Y jest art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. W rozpatrywanej sprawie nie zachodzą również okoliczności wskazane w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy.

Podkreślić również należy, iż strona internetowa, na której T. umieszcza dane osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu, jest stroną ogólnodostępną, zatem umieszczone tam dane może pozyskać nieograniczona liczba osób. Tym samym, T. naraża dane swoich abonentów na udostępnienie ich osobom nieupoważnionym, co stanowi naruszenie art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Reasumując, stwierdzić należy, że umieszczanie przez firmę telekomunikacyjną danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do internetu na stronie internetowej nie spełnia żadnej z przesłanek określonych w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Ponadto, działanie takie jest również niezgodne z art. 36 ustawy o ochronie danych osobowych. W tej sytuacji, w pełni uzasadnione jest nakazanie T usunięcia przedmiotowych danych z ww. strony internetowej, w tym danych osobowych Pani X, oraz nakazanie zaprzestania stosowania praktyki polegającej na umieszczaniu na tej stronie danych osób fizycznych, na rzecz których firma telekomunikacyjna będzie świadczyć usługę dostępu do internetu .

Mając powyższe na uwadze, w tym stanie prawnym i faktycznym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 2, w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).